

ชื่อเรื่อง รามเกียรติ์ : ก้าวหน้าจากรากแก้ว
ชื่อผู้วิจัย ดังกมล ณ ป้อมเพชร, พรรัตน์ ดำรุง, พันพิศสา รูปเทียน, ปริดา มโนมัยพิบูลย์
หน่วยงาน ภาควิชาศิลปการละคร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

โครงการวิจัย“รามเกียรติ์ : ก้าวหน้าจากรากแก้ว” ซึ่งใช้หลักและแนวปฏิบัติของการละครร่วมสมัย อันได้แก่ การรื้อสร้างเรื่องเก่าเพื่อเล่าใหม่ การสรร-สรรค์การแสดง ทฤษฎีวิพากษ์ แนวทางในการแสดงแบบสมจริง การละครชุมชน และการละครประยุกต์ ในการสร้างบท การแสดง และการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์สี่เรื่อง คือ ลังกาสีบโท หนังสือร่วมสมัยวัดบ้านดอน นางร้ายในลγκα และ ราพณาสูร เพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาคำตอบของโจทย์ร่วม สองประการของโครงการวิจัย คือ 1. แนวคิดเชิงจริยธรรมของสังคมไทยในอดีต ที่ปรากฏในการนำเสนอเรื่อง “รามเกียรติ์” ตามแบบประเพณี นั้น มีประเด็นใดบ้างที่ยังคงมีความหมายและมีความสำคัญกับมโนทัศน์เชิงจริยธรรมของคนไทยร่วมสมัย ประเด็นใดยังมีความหมายคงเดิม ประเด็นใดที่เปลี่ยนแปลง หรือถูกบิดผันไป และประเด็นใดที่เสื่อมความหมายและคลายความสำคัญลงไปเสียแล้วในปัจจุบัน 2. มีแนวทางใดบ้างที่งานศิลปะการละครสามารถสื่อสารประเด็นจริยธรรมกับผู้ชมและสังคมไทยร่วมสมัยได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

ผลงานทั้งสี่เรื่องสะท้อนให้เห็นว่า“ตัวละคร”แต่ละคน“ในเรื่อง”ล้วนมีจุดยืนและมุมมองที่แตกต่างหลากหลาย และหากทุกคนในชุมชนนั้นๆ เปิดใจฟังผู้อื่น ยอมรับกันและกัน แล้วร่วมกันแสวงหาจุดร่วมที่ชุมชนนั้นเห็นพ้อง แทนการยกตนข่มท่านด้วยการขยายความต่างซึ่งจะยิ่งสร้างความแตกแยก พวกเขาจะสามารถดำรงตนอยู่ในพื้นที่เดียวกันนั้นได้อย่างสร้างสรรค์ เกื้อกูล ไม่ขัดแย้ง ปะทะ หรือทำร้ายทำลายกัน

สิ่งนี้เองคือหลักคิดและแนวปฏิบัติอันเป็นคุณธรรมที่สังคมไทยร่วมสมัยต้องการ ที่คณะผู้วิจัยโครงการย่อยทั้งสี่ค้นพบตรงกันจากกระบวนการวิจัย

นอกจากนี้ ทั้งกระบวนการสร้างสรรค์ และตัวผลงานทั้งสี่เรื่อง ยังสามารถเป็นเครื่องมือกระตุ้นให้ผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่าย ทั้งผู้สร้างและผู้ชม กลับมาทบทวนและยอมรับอัตลักษณ์ของตน ทั้งที่ได้มองเห็นใหม่เอง และที่ผู้อื่นมองแล้วสะท้อนกลับมาให้เห็น อีกด้วย

คำสำคัญ รามเกียรติ์ รามายณะ ละครเวทีไทย บทละคร ลังกาสีบโท หนังสือวัดบ้านดอน นางเอก นางร้าย พระราม ทศกัณฐ์ ราพณาสูร นางสีดา มณโฑ เบนุกาย สุวรรณกัณยูมา คติชน ละครร่วมสมัย ละครชุมชน ละครประยุกต์ ละครหลังสมัยใหม่ การตีความใหม่ การรื้อสร้าง ความขัดแย้ง ความรุนแรง ความยุติธรรม จริยธรรม

Title: Ramakian : Our Roots↔Right Now

Researchers: Dangkamon Na-pombejra, Pornrat Damhrung, Bhanbhassa Dhubthien,
Parida Manomaiphikul

Institution: Department of Dramatic Arts, Faculty of Arts, Chulalongkorn University

ABSTRACT

The research project “Ramakian: Our Roots=Right Now” has four parts : 1) *Lanka Sip Ho : Developing Goodness Through the Arts of Contemporary Theater in Tai Lue Community*; 2) *Wat Ban Don Contemporary Shadow Puppet Play: Strengthening Its Self-Respect & Sustainable Identity*; 3) *Femmes Fatales of Lanka: Uncovering Discourses on Female Identity in Thai soap operas*, and 4) *Ravanasura : Replay the Rashomon Effects & Revise Our Conflicts*.

The research project had two main goals. First, it sought to examine the resonance of ethical ideals in *the Ramakian* with contemporary Thai ethical views, in order to learn which ideals are still important to contemporary Thai moral conceptions, which ones are in decline, and which ones have been twisted. Second, the project aimed to explore the effective use of drama and theatre as tools to convey ethical issues to contemporary Thai society.

The four researchers used a range of principles and practices drawn from contemporary theatre to reach these goals, including deconstruction, revision, devising, critical theory, realistic acting approaches, community theatre, and applied theatre, in order to create and present the following four plays and performances: *Lanka Sip Ho*, *The Wat Ban Don Large Shadow Puppet Play “Yok Rob”*, *Femmes Fatales in Lanka*, and *Ravanasura [Razed to the Ground]*.

The findings of this research project provide a wide range of moral concepts and practices for contemporary Thailand. Each character or role in the plays and performances shows a unique perspective and opportunity to explore these issues. When seen as a whole, they reflect the scope and vitality of current Thai moral sensibilities and debates. If everyone in our community would open her or his heart, listen to others, recognize one other, and respect the differences they live in and with, our community would be able to find both common ground and a space to agree to disagree while still being able to discuss and able to work together. They would be able to maintain their dignity while honoring the dignity of those with whom they disagreed and who hold opposing views from them.

Keywords: Ramakian, Ramayanna, Contemporary Thai Theatre, Thai Contemporary Plays, Lanka Sip Ho, Nang Yai, Large Shadow Puppet Play, Wat Ban Don, Femmes Fatales in Lanka, Heroines in Thai TV Drama, Ravanasura, Community Theatre, Applied Theatre, Postmodern Theatre, Re-interpretation, Deconstruction, Political Conflicts in Thailand, Learning Ethics Through Drama/Theatre